

volala na neho v izbe na posteli sa nachádzajúca 4-ročná Juliška G-ová: »Ujčok Paľko, čo robíte«, načo obžalovaný vrhnul sa na túto a jej dlhým kuchyňským nožom dvoma rezmi krk podrezal, následkom čoho ml. Juliška G-ová hned zomrela. Konečne obžalovaný ešte raz podrezal krk ešte žijúcej staršej Julianne G-ovej a tak i túto zbavil života.

Dla týchto skutočností obžalovaný len na to bol vopred odhodlaný, že zavraždí svoju matku a sestru, ale 4-ročnú Juliannu G-ovú zabil obžalovaný len preto, poneváč táto na neho kričala, on z toho videl, že diefa ho poznalo, a preto chcel prekážať tomu, aby diefa ho prezradilo. Úmysel obžalovaného na zabitie dieťaťa vzkrsnul tedy len pri zavraždení vdovy Márie G-ovej a nebol vopred uvážený. Preto mylili sa porotci, keď uznali, že obžalovaný vopred uváženým úmyslom usmrtil ml. Julišku G-ovu. Poneváč následkom toho čin obžalovaného spáchaný na menovanej poškodenej bol mylne kvalifikovaný za zločin vraždy dľa § 278., Tr. z., namiesto zločinu zúmyselného usmrtenia človeka dľa § 279. Tr. z., preto je tu dôvod zmätočnosti označený v bode 1. b) § 385. Trpp., na ktorý súd má hľadieť z úradnej povinnosti. Preto Najvyšší súd pokračoval dľa odst. 1., § 33. Trpp. nov. a kvalifikoval horeuvedený čin obžalovaného podľa zákona.

Následkom zmenenej kvalifikácie Najvyšší súd znova vymeral trest. Pri tom považoval za obťažujúce okolnosti: viacnásobný súbeh obžalovaným spáchaných najťažších trestných činov, ďalej to, že obžalovaný zavraždil svoju matku, nevlastnú sestru a zúmyselne zabil jedno 4-ročné dieťa, konečne že obžalovaný spáchal tieto činy preto, lebo sa bál, že prehrá civilný spor, ktorý zaviedla proti nemu jeho matka, motív jeho činu bola tedy ziskuchtivosť, a čin previedol zatvrdilou dôslednosťou, surovosťou a ukrutnosťou.

Naproti týmto Najvyšší súd vzal do úvahy ako obľahčujúce okolnosti: zachovalosť a úplné priznania sa obžalovaného, ale neprijal za obľahčujúce, že mravný cit obžalovaného by bol býval snížený välkou, lebo obžalovaný spáchal svoje činy už viac než štyri roky po skončení välinky. Poneváč ohľadom na obťažujúce okolnosti zistené obľahčujúce nie sú tak závažné, ani nevyskytujú sa v takom počte, že by na čin zákonom ustanovený trest smrti nepomerne ľažkým bol, preto Najvyšší súd nepoužil § 92. Tr. z. pri výmere trestu.

Pri upotrebení trestu smrti vymeranie v § 289. Tr. z. ustáleného vedľajšieho trestu podľa §§ 54. a 57. Tr. z. a zarátanie vyšetrovacej väzby dľa § 94. Tr. z. nemajú miesta.

(Č. Zm III. 461/24., zo dňa 18. júla 1924.)

Dr. Benko:

Rozhodnutí N. Spr. S. R. Č. S.

Označenie ulíc a vereiných miest.

I. Stažnosť namieta, že čl. 5. vládn. nariadenia zo dňa 25. augusta 1921, Sb. z. a n. č. 324. platí len pre obce, ktoré sú sídlom tak súdu aj politického úradu, ichž pôsobnosť vzťahuje sa na súdny okres, čítajúci aspoň 20% štátnych občanov jazyka československého a nevzťahuje sa

na obec L., ktorá je len sídlom súdu tak kvalifikovaného, a nie však tiež sídlom takého politického úradu.

Najv. spr. súd neshľadal stažnosť za odôvodnenú z týchto dôvodov:

Autentický český text cit. vč. nar. prikazuje označovať ulice a verejné miesta tiež jazykom štátym, a to na prvom mieste, za ostatných predpokladov tam uvedených, »v obciach, ktoré sú sídlom súdov a úradov politickej správy.«

Túto vetu možno čítať buďto tak, že spojka »a« slučuje len slová »súdy« a »úrady politickej správy« alebo že sa vzťahuje na slovo »obce« a koordinuje »obce, ktoré sú sídlom súdu« a obce »ktoré sú sídlom úradov politickej správy.«

V prvom prípade spadala by, poneváč slova »súdy a úrady politickej správy« je užité v množnom čísle, pod toto ustanovenie len obec, u ktorej sú aspoň dva súdy a dva úrady politickej správy. Tento smysel nemôže sa však dozaistiť imputovať vlád. nariadeniu, poneváč by cit. ustanovenie nemalo vôbec praktického významu.

Možno je ho teda rozumne vykladať len v smysle druhom, t. j. tak, že sú tým mienené všetky obce, ktoré sú sídlom súdu a všetky obce, ktoré sú sídlom úradu pol. správy; čili že spadá pod toto ustanovenie každá obec, ktorá je sídlom buďto súdu alebo politickeho úradu, ichž pôsobnosť vzťahuje sa na súdny okres s menšinou aspoň 20% štátnych občanov československých.

Výklad tento vyplýva tiež z účelov, ktorým toto ustanovenie má slúžiť. Nariadenie chce zaistiť obyvateľstvu čs. národnosti ľestvi v určitom súdnom okrese činí aspoň 20% celého obyvateľstva, aby sa mohlo v svojom jazyku orientovať v oných miestach, kde dochádzajú je nútené, poneváč tam majú sídlo úrady, pre ne príslušné.

Prislušníkom čs. jazyka má byť zaistená možnosť bezpečnej orientácie tam, kde sa jeho styk s úradmi jeho štátu odohráva.

Nariadenie uvádza súčasne tie dve kategorie úradov, v ktorých ináč celý styk strán so štátom prevažnou mierou sa sústreďuje a vyčerpáva — ale obe vedľa seba, práve aby postihlo všetky prípady, v ktorých dochádza k styku občanstva so štátom!

Pre výklad, jaký dáva stažnosť citov. nariadeniu, není žiadneho rozumného dôvodu; nemôže sa myšľať, prečo by nariadenie, ktoré nepochybne sledovalo shora uvedený účel, obmedzovalo by povinnosť dvojjazyčného označovania ulíc len na oné obce, ktoré sú sídlom tak súdov, ako aj politickej úradov; kdežto v obciach, kde náhodou úrady oboch týchto kategórií sa nestretávajú, kedže sú tu tie isté vecné dôvody pre požiadavok dvojjazyčného označenia, takého požiadavku by nečinilo.

Nastáva teda povinnosť označiť v smysle čl. 5. vlád. nar. č. 324/1921 ulice a verejné miesta tiež v jazyku štátom vo všetkých obciach, ktoré sú sídlom buďto súdu alebo politickejho úradu, ichž pôsobnosť vzťahuje sa na súdny okres, čítajúci aspoň 20% štátnych občanov jazyka československého.

II. Stažnosť namieta, že zákon zo dňa 14. apríla 1920, Sb. z. a n. č. 266. a dôsledne aj vládne nariadenie č. 324/1921 týkajú sa len názvov

závadných (§ 7.) a pomenovanie ulíc v budúcnosti (§ 10.), že však nevzťahujú sa na názvy dosavádne.

Dľa názoru Najv. spr. súdu (č. 9314/923 a č. 17.479/23) zákon z 14. apríla 1920, Sb. z. a n. č. 266. upravuje otázku pomenovania ulíc a verejných miest nie len pre budúcnosť, ale zasahuje aj do ich dosavádneho pomenovania; teda aj jazykové predpisy vlád. nariadenia z 25. augusta 1921, Sb. č. 324. vzťahujú sa aj na pomenovanie a označenie ulíc a miest v dobe, keď nariadenie toto nadobudlo účinnosť, už je stvuje.

Citované nariadenie v čl. 5. odst. 2. samo obsahuje dispozitívny predpis čo do jeho účinnosti, nezávislý na nejakom usnesení obecného zastupiteľstva; ktorý predpis obec je povinná bez ďalšieho previesť, takže dozorný úrad — keď obec túto povinnosť nesplní — je v základe čl. 5. odst. 3. oprávnený učiniť opatrenie na náklad obce.

(Nálezy č. 22.451/1923 a č. 22.455/1923.)

Závadné označenie hotelu.

Žalovaný úrad uložil žalovateľovi na základe § 3. zákona zo dňa 14. apríla 1920., Sb. z. a n. č. 267., aby dal názov svojho hotelu »Kronprinz«, hľavne ale nadpis: »Kronprinz« na vonkajších a vnútorných stenách hotelu, na účtoch a na ostatných formulároch a predmetoch odstrániť, a nahradíť novým názvom, poneváč upomína na štátoprávne pomery zemí Československej Republiky pred 28. októrom 1918.

Stažnosť, podanú proti tomuto rozhodnutiu Najv. spr. súd neshľadáva odôvodnenou z týchto dôvodov:

Citovaný zákon zakazuje užívať názov, ktoré upomínajú na štátoprávne pomery zemí Československej Republiky pred 28. okt. 1918.

Či nejaký názov upomína na oné pomery, treba posudzovať podľa toho, jaký dojem vyvoláva svojim obsahom na obecensstvo. Niet pochybnosti, že spadajú sem aj názvy, ktoré pripomínajú či vo všeobecnosti, či už individuelne osoby, ktoré boli reprezentantmi tehdejšieho vládneho systému. K nim patrili ovšem v prvom rade členovia panujúcej rodiny, v ktorej stelesnený bol tehdejší monarchický vládny systém a ideála štátu rakúskeho.

Názov Korunný princ (»Kronprinz«) všeobecne značí člena panujúcej rodiny, ktorý je povolaný k nástupníctvu na tróne a vzhľadom na to, má určitú štátoprávnu funkciu; upomina teda názov ten už sám v sebe na štátoprávne pomery.

Je ovšem pravda, že funkcia korunného prince a názov toho vyznačujúci neboli žiadnym špecifíkom rakúskej monarchie. Ale je prirodzené, že obecensstvo vzťahuje názov ten na pomery, ktoré sú mu najbližšie, a že s názvom »Kronprinz« bez bližšieho označenia ďalšieho spojuje predstavu princa rakúskeho, teda osobnosť, ktorá v bývalej rakúskej monarchii mala určitú štátoprávnu funkciu a bola jedným z reprezentantov tehdejších štátoprávnych pomerov.

Tento myšlenkový postup obecenstva je tým prirodzenejší, že jako známo bolo všeobecne obvyklé práve hotely na počest jednotlivých členov domácej panovníckej rodiny označovať ich menami, alebo názvami ich individualizujúcimi (na pr. cisár, korunný princ atď.).

(Nález č. 419/1924.)

Dr. C. Bařinka:

Ručení železnic v rozhodnutích Najv. soudu.*)

Železnice musí dokázati důvody, vylučující její ručení podle § 84. ž. d. ř. Nemusí však prokázati důvodů, vylučujících její ručení podle § 86. (1.) ž. d. ř., jestliže škoda mohla podle okolností případu vzejít z některého nebezpečí tam označeného, poněvadž podle § 86. (2.) ž. d. ř. platí domněnka, že z tohoto nebezpečí škoda vzešla.

Rv. 1/20., Rv. 840/20.

Krádež. Tím, že věci vypadly za dopravy z vagonu, nepozbyla ještě dráha nad nimi držby, pokud zůstaly v obvodu nádraží a tudíž v dosahu moci dráhy.

Kr. 583/20.

Vlakvedoucí může dáti znamení k odjezdu vlaku pouze se svolením službu konajícího úředníka a po jemu následujících souhlasných znamení všech průvodcích vlaku.

Kr. 819/20.

Za zavazadla, uložená v nádražní šatně, ručí dráha jako schovatel (§ 39. ž. d. ř.).

Rv. 133/20.

Dráha ručí jako schovatel bez rozdílu, zda-li šatnu obstarává ve vlastní režii svými zřízení, či dává-li ji obstarávat zvláštním podnikatelem.

Rv. 132/20.

V pojmu »vadné naložení« § 86. (1.) 3. ž. d. ř. je zahrnuto i naložení do vadného vozu.

Rv. 10/21.

S hlediska čl. 384. obch. zák. jest lhostejno, zda bylo nutno použítí k dopravě dráhy, na níž se zboží ztratilo. Krádeže na dráze nelze po-kládati za vyšší moc, není-li prokázáno, že dráha učinila vše, aby krá-dežím zabránila.

Rv. 663/20.

Byla-li zboží při převzetí dráhou zváženo, avšak nepřepočítáno, kdežto při vydávání příjemci bylo přepočítáno, avšak nezváženo, jest na žalobci, aby dokázal, že se a co ze zboží ztratilo.

R. 1068/20.

Byla-li cestujícím zapomenuto v oddělení vozu zavazadlo, a průvodčí je v též, nyní prázdném oddělení uzamkl, neručí ani on, ani dráha za to, že zavazadlo bylo za jízdy odcizeno.

Rv. 88/20.

*) Čas. pro žel. pr. a pol.